

островъ билъ наводненъ отъ цѣли потоци славяни и неславяни, една частъ отъ които достигнали чакъ до Термопили, а подъ Константинополъ друга била отблъсната назадъ отъ стареца Велизарий²⁹.

Къмъ края на Юстиниановото управление въ сѣдство съ римлянитъ се явилъ врагъ много по-опасенъ отъ славянитъ. Новъ степенъ народъ *авари* се заселилъ въ панонскитъ равнини, за да предприема отъ тамъ своитъ грабителски нападения по всички страни. Славянитъ ги наричали *обри*, което отпосле означавало просто великанъ (чешки *obr*, сърбо-лужицки *hobr*, полски *olbrzym*). Около половината на V вѣкъ аваритъ се разпореждали още между Каспийско и Азовско море; сто години по-късно тѣ се борили съ родствени тѣмъ племена въ южнорускитъ степи. Като подчинили антитъ, тѣ покорили дулебитъ, руско племе, което живѣло между Бугъ и Стирѣ, и се отнасяли къмъ тѣхъ съ страшна жестокость, като напр., впрѣгали въ колитъ си дулебскитъ жени вмѣсто волове. Отъ тамъ въ 568 год. тѣ се преселили въ равнинитъ на Тиса и Дунава, въ Маджарско. Два вѣка и половина сѣществувала тамъ тѣхната разбойническа държава. Подире тѣ изчезнали безследно, което направило дълбоко впечатление на съвременитъ; въ Русия още презъ XI вѣкъ имало поговорка: „погибоша, аки обре“³⁰.

Често пжти се е повтаряло мнението на Гибона, че царството на аваритъ се простирало отъ Волга до Елба, отъ долния Дунавъ почти до Балтийско море. Въ сжщность, обаче, господството на аваритъ едва ли преминавало границитъ на маджарската равнина; на сѣседнитъ земи тѣ правѣли грабителски нападения, безъ да ги завладяватъ³¹. Дакийскитъ славяни били съвсемъ независими отъ тѣхъ. Наистина, по сетнешнитъ византийски лѣтописци искали да виждатъ въ всѣко движение на славянитъ аварско влияние, смѣтайки всички славяни за аварски поданици и дори често идентифицирали авари и славяни. Ала като се разгледатъ съчиненията на непосреднитъ съвременници, а тъкмо отъ такива трѣбва да се ползува единъ историкъ, може тутакси да се види, какво значение е имало задължението на славянитъ да плащатъ данѣкъ на аваритъ. Разбира се, нѣ можемъ никакъ да се съмняваме въ това, че славянитъ въ Панония били поданици на аваритъ, за които тѣ били длъжни да градятъ мостове и ладии за преминаване презъ Дунава и Саза (напр., презъ 579, 592 год.). Но дакийскитъ славянски племена запазили най-пълна независимостъ и свобода. Твърде интересно известие ни е запазилъ единъ съвременикъ, гъркътъ Менандъръ³². Следъ покоряването на Панония аварскиятъ ханъ заповѣдалъ да кажатъ на войводата Добрента (*Δαυρέντιος, Δαυρίτας*³³) и на славянскитъ старейшини, че тѣ трѣбва да се покорятъ на аваритъ и да имъ плащатъ данѣкъ. Ала Добрента и старейшинитъ отговорили на властолюбивитъ чужденци: „Кой отъ всички хора, огрѣвани отъ лжчитъ на слънцето, би могълъ да ни подчини на своята власть? Ние сме привикнали да придобиваме господство надъ другитъ, а не да се подчиняваме на другитъ. И ще си останемъ при своето, докато сѣществуватъ война и мечове!“ Аварскитъ пратеници, раздразнени отъ тоя отговоръ, почнали да се отнасятъ тѣй заповѣднически и надменно, че произлѣзло сблъскване, което се свършило съ тѣхното убиване. При все това, ханътъ не се осмѣлилъ да отмъщава и трѣбвало да остави дакийскитъ славяни дълго време на мира.

Своитъ нападения на византийската империя аваритъ започнали на 575 година. При това и славянитъ не спирали военнитъ си походи въ Тракия. На 578 година, когато римлянитъ току-що сключили миръ съ аваритъ, 100,000 души славяни предприели голѣмъ походъ чакъ до Елада и следъ това си останали въ завзетата отъ тѣхъ страна. По тоя случай сирийскитъ съвремененъ хронистъ Иоанъ Ефески (писалъ на 584 год.) разказва следното: „На третата година следъ смъртъта на Юстиниана и отъ стѣпването на Тиверия